

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน คือ การกำหนดประชากร การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และการแปลผล
6. ขั้นตอนการดำเนินงานสร้างแผนยุทธศาสตร์

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการวิจัย เป็นขั้นต้นศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ สภาพความสำคัญของปัญหา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอคำแนะนำ และความเห็นชอบในการจัดทำเค้าโครงการค้นคว้าอิสระจากคณะกรรมการควบคุมและนำเสนอเค้าโครงการค้นคว้าอิสระเพื่อขอความเห็นชอบดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากขั้นตอนที่ 1 ในการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อนำเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด พร้อมนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย เป็นขั้นต้นจัดทำร่างรายงานการวิจัยและนำเสนอคณะกรรมการควบคุมเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมแนะนำ และจัดพิมพ์พร้อมทั้งส่งรายงานผลวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 15 รูป/คน ครูผู้สอน 14 รูป/คน และสามเณรนักเรียน โรงเรียนวัดนิเวศธรรมประวัติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 100 รูป

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 10 รูป/คน ครูผู้สอน 10 รูป/คน และสามเณรนักเรียน โรงเรียนวัดนิเวศธรรมประวัติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 รูป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูล แนวทางการพัฒนาดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่ง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนระบบทางไกล	จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	จำนวน 10 ข้อ
5. ด้านวัสดุ – อุปกรณ์	จำนวน 10 ข้อ
6. ด้านเวลา	จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้เรียนต่อแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามในการจัดการศึกษาครั้งนี้

2. กำหนดขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาบูรณาการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามขอบเขตของการวิจัย

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถาม หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการต่อไป

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าความตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และนำกลับมาแก้ไข

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพแล้วไปทำการทดลองใช้กับนักเรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารของโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 40 ชุด หลังจากนั้นนำมาดำเนินการตรวจหาค่าความเชื่อมั่น

8. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้ว มาจัดทำเป็นชุดแบบสอบถามให้มีจำนวนเพียงพอ กับจำนวนประชากรที่ต้องการ คือ 80 ชุด

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยการหาค่า IOC (Index of Congruence) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ คำนวณความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา

R คือ คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อ R แทนคะแนนความคิดเห็นซึ่งมีค่าดังนี้

เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	+1.00
ไม่แน่ใจ	มีค่าคะแนนเท่ากับ	0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	-1.00

การทดสอบได้ค่า IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจในครั้งนี้อยู่ระหว่าง 0.66-1

ขั้นที่ 2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารของโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลังจากนั้นได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item analysis) โดยหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแนวทางการพัฒนาดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาวัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

2.1 ฉบับของคณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอน มีค่าเท่ากับ 0.85

2.2 ฉบับของสามเณรนักเรียน มีค่าเท่ากับ 0.90

3.4 เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การวัดแบบสอบถามตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาวัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาผู้ชำนาญตรวจสอบและได้ตรวจแก้ในส่วนที่บกพร่องแล้ว โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการวัดดังนี้

ข้อความที่แสดงถึงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ผู้วิจัยให้คะแนนข้อคำถามในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้จะใช้สถิติหาค่า \bar{X} และค่า S.D. เป็นเกณฑ์ และใช้คำถามแบบประมาณค่า 3 ตัวเลือก คือ มาก ปากกลาง น้อย ดังนี้

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของตัวเลือกทั้ง 3 ตัวเลือก ซึ่งเป็นคำตอบในเชิงบวกและเชิงลบ เมื่อมีผู้กาเครื่องหมายในช่องต่างๆ ที่กำหนดไว้ นั้น มีดังนี้

ถ้าตอบในช่อง “ มาก ”	ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบในช่อง “ ปานกลาง ”	ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบในช่อง “ น้อย ”	ให้ 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ได้จัดช่วงคะแนนที่ให้มี 3 ตัวเล็อก เป็นคะแนน 1, 2, 3 ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงคำนวณเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นอันตรภาคชั้น 3 ช่วง เท่ากัน คือ $\frac{3-1}{3} = 66$ ได้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66 คือ ระดับการปฏิบัติงาน/ปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67 – 2.33 คือ ระดับการปฏิบัติงาน/ปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.00 คือ ระดับการปฏิบัติงาน/ปัญหามาก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงอาจารย์ใหญ่โรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากคณาจารย์ผู้ปฏิบัติงานที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาวัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 20 รูป / คน

2.2 สามเณรนักเรียน จำนวน 60 รูป

พร้อมชี้แจงรายละเอียด จุดประสงค์ของการวิจัยกับประชากรที่ตอบแบบสอบถามและติดต่อประสานขอรับแบบสอบถามคืน

3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผล

การวิจัยในครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีการประมวลผลเป็นขั้นตอน กล่าวคือ หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลที่ได้มาแปลงผลเป็นรหัสตัวเลข (Coding) แล้วบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ จากนั้นจะใช้โปรแกรมในการประมวลผลข้อมูล และจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติต่าง ๆ ที่ต้องการ แล้วแปลความหมายข้อมูลที่ประมวลผลเรียบร้อยแล้ว โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการวัดแบบสอบถามที่กำหนดไว้เพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัยต่อไป สำหรับการวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพ / ปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation = S.D. ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6. ขั้นตอนการดำเนินงานสร้างแผนยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษาข้อมูลความรู้พื้นฐานในการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์สร้างแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยได้คำตอบจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

การจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategy formulation)หรือการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning)

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแนวทางในการพัฒนา
2. การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร บรรยายสภาพ และการดำเนินงานขององค์กรที่ต้องการให้เกิดขึ้น ต้องการที่จะให้เป็น
3. กำหนดพันธกิจหรือภารกิจ การกำหนดภารกิจที่องค์กรจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้
4. การกำหนดกลยุทธ์ แนวทาง หรือวิธีการที่นำองค์กรไปสู่การบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้
5. การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติโดยการจัดทำแผนโดยต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ยกตัวอย่าง เช่น ชื่อแผน วัตถุประสงค์ เป็นต้น
6. ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา